

İngiliz Bahçeleri

-
-
- Bahçe sanatındaki akım donemleri Ronesans İtalyası'ndan 17. yüzyılda Fransız Büyük Stil'e, 18. yüzyılda ise **Natüralizm** ekolü ile İngiltere'ye geçmiştir.

-
-
- **Natüralizm**, doğa anlayışının ilke ve yöntemlerinin edebiyata ve güzel sanatlara uyarlanmasıyla gelişmiş bir sanat akımıdır.

-
-
- 18. yüzyıl Avrupası'nın önde gelen ressamlarından **Nicholas Poussin**, **Salvator Rosa** ve **Claude Lorrain**'in, tuvallerine doğanın güzelliklerini resmetmeleri, İngiliz halkının doğaya karşı ilgisinin artmasında rol oynamıştır.

Claude Lorrain

Nicholas Poussin

Salvator Rosa

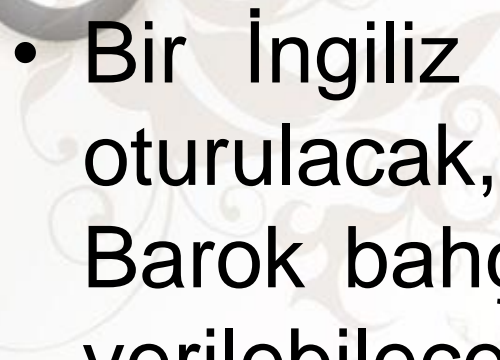
- Bütün Avrupa bahçe sanatında adeta bir devrim yapmış olan natüralizm düşüncesinin İngiltere’de doğuşunun belki de en önemli sebebi İngiliz halkının kır içinde yürümeye olan aşırı merakı olmuştur. Diğer taraftan iklim, bir İngiliz için bahçe mekanının kullanılışını kısıtlayan en önemli faktördü.

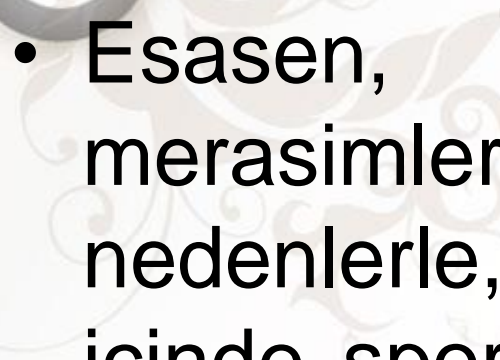
- Bu ÷lke de, doğal elemanların kurallara indirgenmiş biçimlerde korunmasını güçleştiren iklim koşullarına rağmen, formal bahçe tasarımının etkisini yaşamıştı. Ancak, kendi koşullarında geliştirdiği biçimsel kuralcılıktan uzak (informal) bahçe stilini yayma fırsatını iyi kullandı.

Hyde Park (İngiltere)

-
-
- Bir İngiliz için bahçe, içinde uzun süre oturulacak, düşünceye dalınacak ya da Barok bahçeler gibi tiyatro oyunlarına yer verilebilecek bir ortam olamazdı.

-
-
- Esasen, İngiltere açık havada bazı merasimler için uygun bir ülke değildi. Bu nedenlerle, bir İngiliz için bahçe her zaman içinde sportif bazı oyunların oynandığı ve uzun süre yürünebildiği açık alanlar olarak önem kazanmıştır.

Hyde Park (Inghilterra)

- Bütün bunların dışında, İngilizlerin karakterinde olan "kendi arkadaşlığından zevk alma" eğilimi de İngiltere'de kendine özgü bir bahçenin tasarımını sonuçlandırmıştır.

- Informal bahçeye yaklaşım şöyleydi: doğallık, çevrenin hiç insan eli değmemiş gibi gözükecek biçimde yeni baştan düzenlenmesiyle elde edilebilirdi ve bu da, yeni ekol doğa ressamlarının yapıtlarını, doğanın kendisinde canlandıracaktı. Yeni akım, bu tabloları benzeyen yorumlarla görsel terimlere dökülebilirdi.

- Doğa resimlerini taklit eden bu bahçe tasarım yaklaşımı **pitoresk** diye bilinir. Buna paralel olarak, Öğelerinin şiirsel anlam taşıyan belirli bir sahneyi canlandırmak üzere düzenlendiği "şiirsel" bahçeler de geliştirilmiştir.

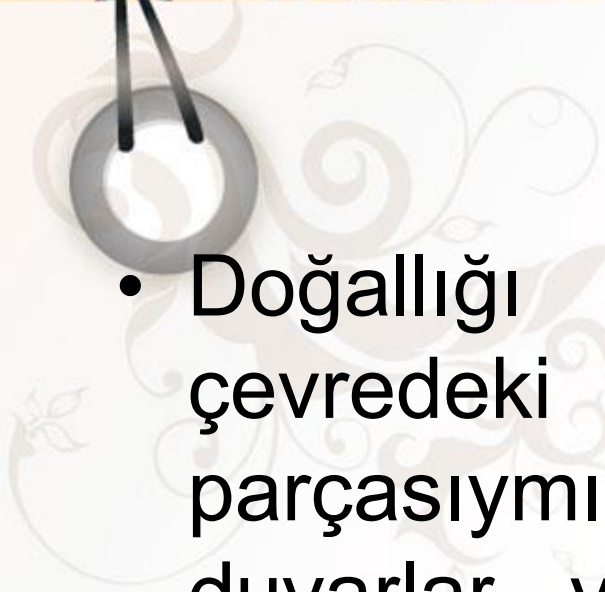
Edinburgh Botanical Garden (İskoçya)

- Benzer bir yaklaşım, araziyi doğal biçiminden daha doğal bir görüntüye büründürmek amacı ile, yapay tepecik ve göllerle yeni baştan düzenleyebilmekteydi. Eğri çizgi doğallık kavramına daha yakın sayıldığından revaçtaydı; öyle ki - S - eğrisi "güzellik çizgisi" diye anılıyordu.

- Natüralizm akımının başladığı zamana kadar İngiltere'de bahçe evin dışı bir uzantısı olarak düşünülüp mimari bir formda düzenleniyordu. Bu akımla düzenlemeye doğadan başlamak ve bahçeyi doğanın eve doğru bir uzantısı olarak görme alışkanlığı ortaya çıkmıştır.

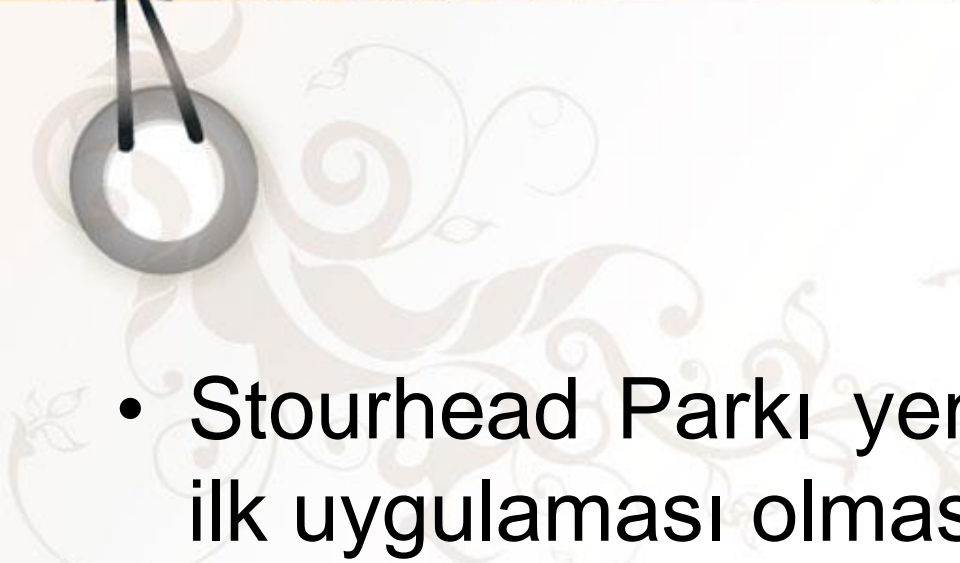

-
-
- Doğallığı daha da ileri götürmek ve çevredeki tarlaları da bahçenin bir parçasıymış gibi göstermek için sınırlayıcı duvarlar yıkılarak bunun yerine **ha-ha** kullanılmaya başlandı.

ha ha

-
-
- Yeniden şekillenen İngiliz bahçelerinin ilk örneklerinde formal bahçelerden, natüralizm etkisiyle informal bahçelere bir dönüşüm gözlenmiştir. Bu nedenle formal bahçeye ait elemanlarla doğal elemanlar bir arada yer almışlardır.

-
-
-
- Stourhead Parkı yeni bir peyzaj ekolünün ilk uygulaması olması nedeniyle önemlidir.

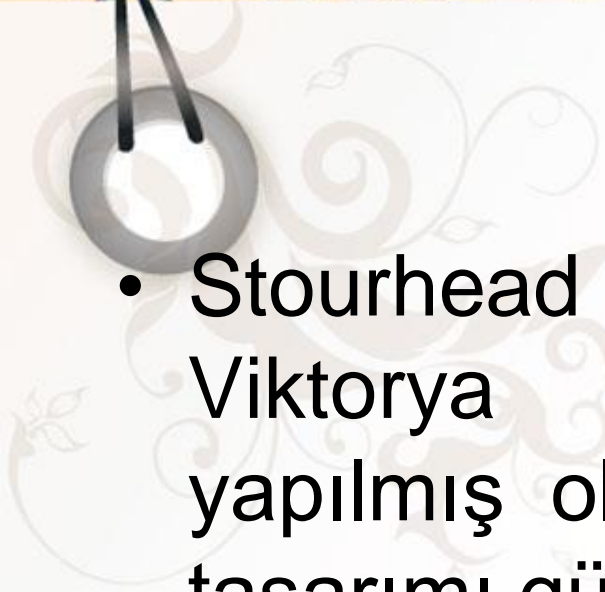
Stourhead (Inghilterra)

Stourhead (Inghilterre)

-
-
- Stourhead Parkı'na 19. yüzyılda Kraliçe Viktorya döneminde bazı eklemeler yapılmış olmasına rağmen parkın orijinal tasarımı günümüze kadar gelebilmiştir.

Stourhead (Inghilterra)

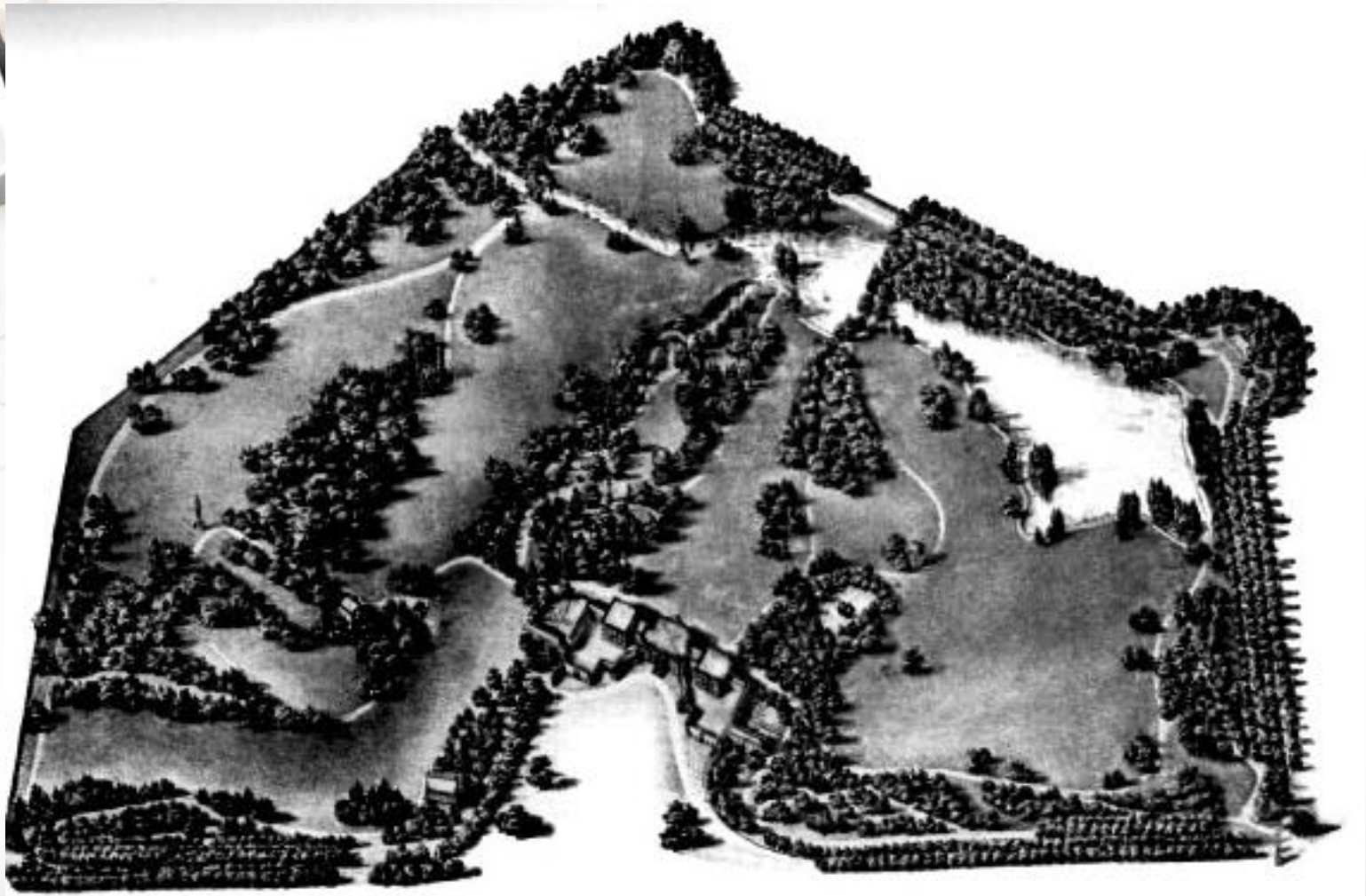

Stourhead (İngiltere)

- 18. asır İngiltere için sanatta bir altın çağ olmuştur. Zira bu devir, en büyük ressamların, yazarların, mimar ve bahçe mimarlarının yetiştiği bir çağdır. Bahçe sanatında Bridgeman ve Kent'i Lancelot Brown, Sir William Chambers ve Humphrey Repton takip etmişler ve natüralistik peyzaj sanatını mükemmeliyetin zirvesine çıkarmışlardır.

Stowe (Inghilterra)

-
-
- Natüralistik akımın ilk örnekleri arasında Charles Bridgeman ve William Kent'in birlikte çalıştıkları Middlesex'teki Chiswick evi bahçesi, Oxfordshire'daki Rousham Saray Bahçesi ve Buckinghamshire'daki Stowe Bahçesi sayılabilir.

Stowe (Inghilterre)

Stowe (Inghilterra)

Chiswick (Inghilterra)

Rousham Palace (İngiltere)

-
-
- İngiltere'de natüralistik akım yüzlerce Rönesans ve Barok bahçesinin tamamen değişmesini veya yeniden düzenlenmesini sonuçlandırmıştır.

Blenheim Palace (İngiltere)

- 19. yüzyılda, İngiltere'nin ekonomik ve sosyal yapısında başlayan değişikliklere paralel olarak orta sınıfın artışı küçük bahçeli evlerin sorunlu duruma gelmesi ve ayrıca hortikültür alanındaki gelişimler, yeni türlerin tanınması ve yetiştirilmesi, bahçe sanatında hortikültüristlerin egemenliğini ortaya çıkaran bir dönemin başlamasına neden olmuştur.

-
-
- 19. yüzyıl boyunca informal arazi bahçeciliğinin yanı sıra formal yaklaşım da bazen tek başına, bazen informal ile karmaşık bir düzen oluşturarak, geçerli olmuştur.

St. James Park (Inghilterra)

St. James Park (İngiltere)

Chatsworth House (İngiltere)

Regent's Park (Inghilterra)

Regent's Park (Ingiltere)

Kew Botanik Bahçesi (İngiltere)

Kew Botanik Bahçesi (İngiltere)

Forsmark (İsveç)

Thijssen Park (Holland)

Kaynaklar;

- Evyapan, A. 1988. İngiliz Bahçe Anlayışına Kısa Bir Bakış. ODTÜ MFD, 8(2), 189-194.
- Özgüner, H. 2012. Peyzaj Sanat Tarihi Ders Notları, SDÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü.
- Öztürk, S. 2008. Doğanın Yalın Tasarım Örneđi: İngiliz Bahçe Stili. (Erişim Tarihi: 2 mayıs 2014), <http://www.nuveforum.net/994-insan-cevre-iliskileri/44545-ingiliz-bahceleri/>